

Præstø

Præstø Fjords Lodseri blev oprettet 1780. Og i 1798 kommenterede Den kgl. Commissarius et udkast til en anordning om prikke- og mærkepenge til lodseriet med bl.a. følgende: "... at lodseriet var forpligtet til at udsætte og vedligeholde et vist antal prikker (vager) i farvandet ved indløbet til Præstø Fjord mod derfor at erholde prikkepenge ..., hvilket efterhånden var blevet forhøjede, således at lodserne skulle have betaling pr. commercelæst af hvert skib, som indløb eller udgik fra Præstø uden at bruge lods med undtagelse af de hjemmehørende skibe, hvilke vare fritagne, og at disse prikkepenge bleve ved Præstø Toldkammer oppebaarne til lodserne af et hvert skib, som blev klareret ved Præstø Toldkammer, hvad enten skibet indtog sin lastning i byen selv eller andet sted på kysten under tolddistriktet ..". Foto: Præstø Lokalhistoriske Arkiv, ca. 1910-1920.

Det vides ikke, hvor lodseriets arkivalier befinder sig, og hvornår lodseriet blev nedlagt.

På fotoet, der er taget omkring 1900, sidder lods Jean Niels Elmue ved rorpinden i lodseriets lodsbaad, der havde to master. Båden blev anvendt frem til 1907, hvor lodseriet anskaffede en lodsbaad med 4 HK motor. Foto: Præstø Lokalhistoriske Arkiv.

Skrevet af Danmarks
Lodsmuseumsforening.

Lodspengene og hjemrejsepengene for året 1883 blev fastsat af Marineministeriet og de 14 tabeller vidner om, at lodseriet betjente et stort område i slutningen af 1800-tallet.

Tabeller for Lodspenge.

Tidsp. og bet.	Tidsp. og bet.	M 1.		M 2.		M 3.		
		Hos Børn ind i Røge færd.		Hos Børn ind i Røge Skib, eller for Skibet ind i Røge færd, eller for Børn til Børn ind i Skibene.		Hos Røge Skibet ind i Røge færd, eller for Røge færd til Skibet.		
1883.	1883.	Sommerbetaling.		Sommerbetaling.		Sommerbetaling.		
		Rkr.	Skr.	Rkr.	Skr.	Rkr.	Skr.	
1883.	1-5	3 90	4 80	3 20	4 27	2 ..	3 67	
	6	4 32	5 76	3 81	5 12	2 40	3 20	
	7	5 04	6 72	4 48	5 37	3 80	3 75	
	8	5 76	7 68	5 12	6 80	3 20	4 57	
	9	6 48	8 64	5 76	7 68	3 00	4 80	
	10	7 20	9 60	6 30	8 53	1 ..	5 33	
	1883.	.. 72	.. 96	.. 64	.. 85	.. 40	.. 53	
	1883.	1-5	2 30	3 60	2 40	3 20	1 50	2 ..
		6	3 24	4 32	2 89	3 84	1 80	2 40
		7	3 78	5 04	3 39	4 48	2 10	2 80
8		4 32	5 76	3 81	5 12	2 40	3 20	
9		4 86	6 48	4 32	5 76	2 70	3 00	
10		5 40	7 20	4 80	6 30	3 00	4 ..	
1883.		.. 54	.. 72	.. 48	.. 64	.. 30	.. 40	

Tabeller for Lødspenge.

Vægt- sig- hed.	Tub- gaa- ende.	N ^o 4.		N ^o 5. — Gen Sætt af —				N ^o 6.						
		Kæncklikt, Hæde- Kors eller anden Kæmpeplads paa Færste Bygt.		Fængtsummen, Sættfrogen eller Kættet.				Færste By eller Kæmpeplads længere Tide paa Bjorden.						
50 Tund og der- over.	Sed.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		
		Kr.	D.	Kr.	D.	Kr.	D.	Kr.	D.	Kr.	D.	Kr.	D.	
	1—5	3	10	4	59	5	40	7	20	6	60	8	80	
	6	4	08	5	41	6	48	8	64	7	92	10	56	
	7	4	76	6	35	7	56	10	08	9	24	12	32	
	8	5	44	7	25	8	64	11	52	10	56	14	08	
	9	6	12	8	16	9	72	12	96	11	88	15	84	
	10	6	80	9	07	10	80	14	40	13	20	17	60	
	pr. Sed mere.	-	08	-	91	1	08	1	41	1	32	1	76	
	under 50 Tund.	Sed.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.	
			Kr.	D.	Kr.	D.	Kr.	D.	Kr.	D.	Kr.	D.	Kr.	D.
		1—5	2	55	3	40	4	05	6	40	4	95	6	60
6		3	06	4	08	4	86	6	48	5	91	7	92	
7		3	57	4	76	5	67	7	56	6	93	9	24	
8		4	08	5	44	6	48	8	64	7	92	10	56	
9		4	59	6	12	7	29	9	72	8	91	11	88	
10		5	10	6	80	8	10	10	80	9	90	13	20	
pr. Sed mere.		-	51	-	68	-	81	1	08	-	99	1	32	

Tabellet for Rodspenge.

Dag- lig- hed.	Sub- no- vnr.	Nr 7.				Nr 8.				Nr 9.			
		For Esen til Bettesen Stræk.				til Dragstrømmen, Sædfrogen eller Nebbel.				til Fæst 94 eller Antreplads længere inde paa Fjorden.			
50 Lund og Rec- serr.	Fod.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.	
		Sk.	Ø.	Sk.	Ø.	Sk.	Ø.	Sk.	Ø.	Sk.	Ø.	Sk.	Ø.
1-6	1-6	8	..	10	67	3	..	4	..	4	..	5	33
	6	9	60	12	80	3	60	4	80	4	80	6	40
	7	11	20	14	33	4	20	5	60	5	40	7	47
	8	12	80	17	07	4	80	6	40	6	40	8	58
	9	14	40	19	20	5	40	7	20	7	20	9	60
	10	16	..	21	33	6	..	8	..	8	..	10	67
	pr. Fod næst.	1	60	2	13	..	60	..	80	..	80	1	47
under 50 Lund.	1-5	6	..	8	..	2	25	3	..	3	..	4	..
	6	7	20	9	60	2	70	3	60	3	60	4	80
	7	8	40	11	20	3	15	4	20	4	20	5	60
	8	9	60	12	40	3	60	4	80	4	80	6	40
	9	10	80	14	40	4	05	5	40	5	40	7	20
	10	12	..	16	..	4	50	6	..	6	..	8	..
	pr. Fod næst.	1	20	1	60	..	45	..	60	..	60	..	80

Tabeller for Rødspeuge.

Drog- tj- del.	Sub- stan- sind.	N ^o 10.		N ^o 11.		N ^o 12.								
		Jaco Konneffint eller Hestfloen el: Kestfloen Steend.		Jaco Konneffint, Hestfloen eller anden Kuffestade som siges til Sog si of Gærstene.		Jaco Kobbet, Søde- trogen eller Brang- strømmen til Sog si of Gærstene, eller jaco Kuffestade og til Hestfloen.								
50 Kand og her- over.	Sub.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.						
		Sk.	Ø.	Sk.	Ø.	Sk.	Ø.	Sk.	Ø.					
		1-5	5	-	6	67	2	20	2	59	2	80	3	73
		6	6	-	8	-	2	64	3	52	3	86	4	48
		7	7	-	9	33	3	68	4	41	3	92	5	28
		8	8	-	10	67	3	52	4	69	4	48	5	97
		9	9	-	12	-	3	96	5	28	5	64	6	72
		10	10	-	13	33	4	40	6	87	5	60	7	47
		pr. K ^{and} m ^{er} .	1	-	1	33	-	44	-	59	-	66	-	75
		under 50 Kand.	Sub.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.				
				Sk.	Ø.	Sk.	Ø.	Sk.	Ø.	Sk.	Ø.			
	1-5			8	75	5	-	1	66	2	20	2	10	2
6	4			50	6	-	1	68	2	61	2	52	3	56
7	5			26	7	-	2	31	3	68	2	94	3	92
8	6			-	8	-	2	64	3	52	3	36	4	48
9	6			75	9	-	2	97	3	96	3	78	5	64
10	7			50	10	-	3	30	4	40	4	29	5	60
pr. K ^{and} m ^{er} .	-			75	1	-	-	33	-	44	-	42	-	56

Tabeller for Lodspenge.

Dag- lig- hed.	Dag- ge- tude.	Nr 13.				Nr 14.				
		Fra Færds Bø eller Kuldeplads længere inde i Gården til Sø- let af Grundene.				Fra Vettefod Strand til Sø-let af Grundene.				
50 Zone og Dec- yret.	Jod.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		
		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	
	1-5	3	40	4	58	3	50	5	07	
	6	4	08	5	14	4	56	6	08	
	7	4	76	5	35	5	32	7	09	
	8	5	11	7	25	6	08	8	11	
	9	6	12	8	16	6	31	9	12	
	10	6	80	9	07	7	60	10	13	
	pr. Jod- mere.	-	68	-	91	-	76	-	91	
	under 50 Zonen.	Jod.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.	
			Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1-5		2	55	3	40	2	85	3	80	
6		3	06	4	08	3	42	4	56	
7		3	57	4	26	3	99	5	32	
8		4	08	5	14	4	56	6	08	
9		4	59	6	12	5	13	6	31	
10	5	10	6	30	5	70	7	60		
pr. Jod- mere.	-	51	-	68	-	57	-	76		

Label for Hjemrejspenge.

Hjemrejspenge udtag:	Kr.	Ø.
til Hage Underplads:		
fra Hagestoen over Kuldeplads Indsøer Bødet	1	40
- Kvarflint	2	50
- Frakto	2	v
- Vettefod Strand	1	75
til Kvarflint:		
fra Færds	v	70
- Vettefod Strand	1	25
- Hage Underplads	2	50

For at være behjælpelig med at bringe et skib ud af havnen betales der lods 1 kr.

Der tilkommer lods 2 etmaalspenge 2 kr. i etmaalet, naar han forbliver længere end 24 timer ved skibet til dets lodsning.

For hjemrejsen tilkommer der lods hjemrejspenge iht. tabellen, naar lodsbaaden ikke er medbragt af skibet.

Er skibet ikke sejlklaart til den tid, hvortil lods er bestilt, godtgøres der ham efter et forløb af 2 timer fra hans ankomst 50 øre og for den, han opholdes længere, før der lettes, endvidere 25 øre pr. time. I så fald beregnes de sædvanlige etmaalspenge fra den tid, skibet lettes.

Betalingen for landsætning af lods fra et andet lodseri ved dertil af skibet særlig tilkaldt lodsbaad, andrager 2 kr. om sommeren og 2,50 kr. om vinteren.